

Õiguskantsler

Teie 23.09.2019 nr

Meie 23.10.2019 nr 7-4/191481/1905188

Väljamakse päritud pensioniosakute eest ja maksuvaba tulu

Austatud []

Kirjeldasite olukorda, kus Teie ema sai päritud pensioniosakute eest rahasumma, millelt oli tulumaks kinni peetud. Kontole laekunud summa arvestati Teie ema aastatulu hulka, mistõttu tuleb Teie emal riigile tulumaksu juurde maksta.

Mõistan, et peate seda ebaõiglaseks. Pensioniosakute eest saadud summa aastasissetuleku hulka arvamine ei tähenda siiski, et sama summat veel kord maksustataks, ehkki see võib nõnda näida.

Kehtiva [tulumaksuseaduse](#) kohaselt sõltub maksuvaba tulu suurus inimese aastatulust. Tuluks loetakse ka vara võõrandamisest ja osakute ning aktsiate müügist saadud raha. Juba maksustatud summat teist korda ei maksustata, kuid see läheb arvesse summa saaja maksusoodustuse suuruse määramisel.

[Kogumispensionide seaduse](#) § 28 järgi lähevad pärast osakuomaniku surma osakud üle pärijale. Pärija võib kanda päritud osakud üle oma pensionikontole või võtta seaduses sätestatud korras välja (seaduse sõnastuses: tagasi võtta). Kui pärija otsustab osakud tagasi võtta, tehakse talle osakute eest väljamakse, millelt peetakse kinni tulumaks. Tulumaks peetakse samamoodi kinni ka siis, kui osakuomanik ise osakud välja võtab.

Tulumaksu kinnipidamise järel tehtud ühekordne pensionifondi väljamakse arvestatakse saaja aastatulu hulka ja nii võib see omakorda mõjutada saaja tulumaksu suurust. Ühekordse suurema sissetuleku saamisel võib inimese maksuvaba tulu väheneda ja selle tagajärjel tekkida kohustus tulumaksu juurde maksta. Üllatuslikult saab see juhtuda siis, kui inimene oletas, et saab aastatulu vähem, kui ta tegelikult sai, ning arvas, et võib kasutada maksuvaba tulu tegelikust rohkem.

Riigikogul on maksude kehtestamisel avar otsustusruum. Seda, et maksuvaba tulu suurus ja seeläbi tulumaksukohustuse suurus selgub alles tulu deklareerimisel, põhiseadus ei keela.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristi Lahesoo 693 8409 Kristi.Lahesoo@oiguskantsler.ee